

Extrait du CGTCatalunya.cat

<http://cgtcatalunya.cat/spip.php?article12899>

Amazon, treballar al límit per entregar al minut

- Actualitat - Articles opinió -

Date de mise en ligne : dimarts 17 de juliol de 2018

CGTCatalunya.cat

Rere l'aparença asèptica d'un web, la companyia, recentment aterrada a Catalunya, amaga una gran xarxa de centres logístics de distribució on s'imposen condicions laborals extremes, segons revelen treballs periodístics d'infiltració a França, Alemanya i el Regne Unit.

Carles Puigdemont, el 10 de febrer del 2017, va fer d'amfitrió del director general d'Operacions per a Espanya i Itàlia d'Amazon, Fred Pattje, durant una visita a les obres de construcció del nou centre logístic que la companyia inaugurarà el 4 d'octubre al Prat de Llobregat, en uns terrenys a tocar de l'aeroport que l'Incasòl li va vendre per 30 milions d'euros. "La inversió d'Amazon al Prat és una porta d'entrada a l'economia del futur", emfatitzava Puigdemont davant del conseller d'Empresa i Coneixement, Jordi Baiget, i de l'alcalde del Prat de Llobregat, Lluís Tejedor. La foto d'aquell dia anava acompanyada de l'anunci de contractació de "més de 1.500 persones altament qualificades durant els propers tres anys", segons la nota de premsa emesa pel govern català. Pattje va incrementar la xifra a 2.500 persones, sumant-hi els centres logístics de Martorelles, Castellbisbal i l'esquerra de l'Eixample de Barcelona. En aquest últim, situat en un edifici del carrer Rosselló -que durant 55 anys va ser la seu de l'editorial Gustavo Gili- i que du el segell d'ultrarapidesa Prime Now, hi treballen un centenar de persones, sotmeses a la pressió d'entregar la comanda en el termini d'una hora. La premsa catalana ha pogut captar imatges dels dos centres en funcionament -Castellbisbal i Barcelona- i de les obres en marxa al Prat i Martorelles, això sí, sota la supervisió del responsable de comunicació de la companyia.

Davant les preguntes formulades per la Directa, un portaveu del departament d'Empresa i Coneixement ha assegurat que l'obertura de quatre seus d'Amazon a Catalunya no ha rebut "cap incentiu fiscal ni cap actuació específica de tracte preferencial". "Només ens vam comprometre que les obres previstes de rotondes d'accés i d'infraestructures acabarien en el termini previst", afegeix la font. En relació amb les condicions laborals, preveuen des de la Generalitat: "Nosaltres no podem entrar-hi, però, pel que sabem, el gruix de l'ocupació hauria de ser indefinida, malgrat l'existència de puntes de contractació temporal en alguns moments de l'any". Els ajuntaments del Prat i Martorelles es manifesten de manera semblant. L'arribada d'Amazon "és una bona notícia" per a l'alcalde vallesà Marc Candela (ERC). Lluís Tejedor (ICV) confia "en la paraula d'Amazon sobre el compromís que té amb la ciutat del Prat".

El 26 d'abril, en el marc d'una ruta amb periodistes pel centre logístic de Castellbisbal, Pattje va refredar les expectatives de llocs de treball i va parlar de 600 contractes al Prat durant el primer any -només un centenar dels quals serien d'alta qualificació. Aquell mateix dia, es va presentar al públic el robot amb rodes Kiva, que farà que les prestatgeries amb productes es moguin dins les instal·lacions -al Prat, n'hi haurà 3.500- i reduirà el temps que necessiten els pickers -en argot amazonià, personal treballador de l'escalafó més baix de l'empresa- per localitzar una comanda dins del magatzem. Alta tecnologia i màxima velocitat són dues de les claus que permeten que el totpoderós Jeff Bezos amassi una fortuna de 72.800 milions de dòlars, xifra que enguany l'ha fet ascendir al tercer lloc del rànquing Forbes de les persones més riques del planeta, per sobre d'Amancio Ortega i només superat per Bill Gates i Warren Buffett. La seva fortuna equival a dues vegades i mitja els pressupostos de 2017 de la Generalitat de Catalunya.

La cara oculta de l'empresa

Com aconsegueix uns beneficis tan elevats Amazon? Aquesta pregunta se l'han feta diversos mitjans de comunicació d'Europa i, per superar la política d'opacitat informativa de l'empresa, uns periodistes van optar per infiltrar-se a l'empresa per conèixer de primera mà les condicions laborals que ofereix. El seu testimoni i les imatges captades no deixen gaire ben parada la reputació de la multinacional. L'any 2013, el programa BBC Panorama, dirigit per Richard Bilton, va posar el focus al centre logístic de Swansea, al país de Gal·les. La veritat darrera del clic, s'anomenava el documental, que comptava amb la figura imprescindible d'un infiltrat equipat amb càmera oculta. El treball periodístic esbrina què passa rere les parets d'Amazon després que algú executi una comanda

nadalença a través del web. Extreballadors i representants sindicals coincidien a denunciar que la pressió de l'empresa era "increïble". L'infiltrat, malgrat ser un noi jove i esportista, constata jornades laborals esgotadores, amb un balanç diari de vint quilòmetres caminats entre prestatgeries, del qual deriven evidents seqüeles físiques i psicològiques. L'escàner que s'assigna a cada persona empleada quan entra al magatzem incorpora un cronòmetre de marxa enrere que dóna un màxim de trenta segons per localitzar un producte i posar-lo al carretó. Trenta segons i... a cercar el següent producte. I un altre i un altre... La velocitat dels pickers es controla des de la sala de comandament; si no són prou ràpids, són esbroncats i penalitzats. Converteixen la persona treballadora en "un autòmat amb un grau d'estrès indescriptible", relata Bilton. L'aterratge d'Amazon a Gal·les i Escòcia va comptar amb el coixí de subvencions governamentals importants, de 8,8 i 6,8 milions de lliures respectivament, fet que va incrementar la polèmica al Regne Unit. La investigació periodística també inclou un apartat sobre l'impacte d'Amazon en les llibreries. Documenten el cas de set establiments de Londres que s'han vist obligats a baixar la persiana davant la competència ferotge.

A França, Estat on l'empresa té un deute pendent de 198 milions d'euros amb hisenda, va ser el periodista Jean-Baptiste Malet qui va posar el dit a la nafra. "Els internautes que fan clic a la pàgina web d'Amazon per comprar llibres han de saber que, rere les pantalles dels seus ordinadors, hi ha milers de treballadors sotmesos a ritmes de treball insostenibles en un ambient quasi carcerari", adverteix Malet al llibre *En los dominios de Amazon* (Trama Editorial). Malet es va infiltrar al centre logístic de Montelimar, a mig camí entre Montpeller i Lió. La fàbrica, tal com l'anomena el periodista, té una superfície de 36.000 metres quadrats, equiparable a la que s'està construint al Prat de Llobregat. A través d'una ETT, va aconseguir que el contractessin i, durant dos mesos, va viure l'experiència d'ocupar una plaça de picker dins la multinacional. Els pickers són la gent responsable d'entrar al magatzem, buscar el producte adquirit per la clienta, posar-lo a la cistella i portar-lo a la zona d'embalatge. Allà, els packers els agafen el relleu i, amb cartrons i cintes adhesives, deixen el producte a punt per pujar al vehicle que el durà al lloc de destí. "Els pickers són dones i homes que costen menys i són més eficaços que els robots. Amb ells, no cal cap cura tècnica perquè la majoria són temporers. La direcció d'Amazon pot reemplaçar-los fàcilment quan estan esgotats o no compleixen la seva tasca simplement anant a buscar-ne d'altres a l'immens exèrcit de reserva que constitueixen els aturats", opina Malet setmanes després d'incorporar-se a la plantilla. Les seves paraules desmunten la tesi de la feina estable i l'alta qualificació.

Al llibre, Malet descriu com es treballa i què es pot observar dins la fàbrica -cosa que, per cert, es prohibeix a les persones empleades, que quan signen el contracte (amb una nòmina d'uns 950 euros) accepten un llarg llistat d'obligacions, entre les quals figura la prohibició de parlar amb periodistes o de revelar cap informació sobre el que passa portes endins de l'edifici. Per entrar i sortir del recinte de Montelimar, la plantilla passa per arcs detectors de metalls i, si s'escau, per escorcolls estrictes. "Adversaris o enemics a la societat, tots són clients de la mateixa bandera amb ànim de lucre: la multinacional Amazon", adverteix el periodista francès. Al catàleg de l'empresa, hi podem trobar llibres d'extrema dreta i d'extrema esquerra, filosemites i antisemites, seguidors de la teologia musulmana i de les teories islamòfobes... Com reaccionaria una clienta si, als prestatges del seu establiment de referència, observés llibres d'apologia del nazisme amb esvàstiques a la portada? Probablement no hi tornaria. La llibreria Europa, regentada pel filofeixista Pedro Varela, va ser clausurada per comercialitzar edicions del *Mein Kampf*, algunes d'elles amb pròlegs negacionistes de l'holocaust. A Amazon, en trobem a desenes, impunement, sense cap impediment judicial.

Amazon Warriors, fitxar exmilitars

Malgrat l'aparent neutralitat ideològica, l'amo de la multinacional, Jeff Bezos, que resideix en una casa valorada en 22 milions de dòlars al carrer Tracy Place de l'exclusiu barri de Kalorama de la ciutat de Washington -amb veïns com Barack Obama i Ivanka Trump-, ha donat mostres clares del seu ideari. "Lideratge. Disciplina. Dots d'organització. Si tens previst deixar les Forces Armades, segur que tens aquestes aptituds i altres més. A Amazon, pots treure el màxim profit de totes elles. Si tens experiència a l'exèrcit, comparteixes els nostres valors de ben segur", diu el multimilionari al web Amazon Warriors, destinat específicament a incorporar exmilitars com a líders o mànagers,

càrrecs amb contracte indefinit en un esglaó mitjà de la jerarquia de l'empresa. Bezos, a més, és donant del think tank ultraliberal Reason Foundation.

"Hi ha tècniques psicològiques que permeten que, a llarg termini, els treballadors valorin els caps, encara que aquests els facin patir. Es tracta de tècniques estudiades científicament pels especialistes en psicologia, especialment als laboratoris de les grans universitats nord-americanes", conclou Malet, que -després de revelar-se com un periodista infiltrat- no va aconseguir que cap treballadora -segons ell, per por- volgués denunciar en primera persona les dures condicions laborals que imposava l'empresa. Anys enrere, la periodista Claire Newel va signar un article titulat "La plantilla d'Amazon castigada per estar malalta" a les pàgines del The Sunday Times i, si ens remuntem al 25 de novembre de 1999, el diari The Washington Post ens il·lustrava: "No tot són somriures dins d'Amazon". Bezos va passar factura al rotatiu l'any 2013, quan el va comprar per 190 milions d'euros i el va rescatar de la profunda crisi que travessava. Des d'aleshores, la seva línia editorial ha fet un tomb de 180 graus.

La cadena pública alemanya ARD també es va infiltrar dins un grup de migrants espanyols que van anar a treballar a una planta d'Amazon a Bad Hersfeld l'any 2013 i que s'allotjaven en bungalows i apartaments proporcionats per la multinacional. Les imatges captades van desencadenar un escàndol polític i fins i tot la cancellera alemanya Àngela Merkel va haver de donar explicacions. Els guardes de seguretat que vigilaven la plantilla -fins i tot escorcollant les habitacions on dormien- eren de l'empresa Hensel European Security Services (HESS), presumiblement relacionada amb Rudolf Hess, lloctinent d'Adolf Hitler. El dia a dia del personal estava ple d'amenaçes i coaccions, amb un tracte humiliant i evidents mostres de superioritat. "La seguretat privada entrava als apartaments i ens revisava les bosses", referma una cordovesa de 34 anys que va treballar a la planta dos anys i mig, entre 2012 i 2015. "Primer, em van fer un contracte de sis mesos; després, d'un any i onze mesos, i, després, em van fer fora per no fer-me fixa. Jo guanyava entre 1.200 i 1.300 euros bruts al mes, però moltes companyes guanyaven menys", afegeix. Confirma, doncs, que l'empresa té una política de relleu constant de les treballadores amb menys qualificació. "Ara, estan encantats amb la quantitat de sirians, eritreus i afganesos que han arribat. És un nivell fabril que ni al segle XIX! Però, d'incentius perquè pugis, tots els que vulguis", matisa. "Existeix molt la figura del picker zombie. Conec gent que, d'entrada, ho criticava molt, però després s'hi adapta; tenen dependència, tot i que alguns tenen carreres de biologia o farmacèutica, no et pensis. Amazon és tot un món... i fa coses sorprenents com donar-te gelats o xocolatines el dia que un sindicat convoca una vaga", explica.

Vigilància dels sindicats

Ramon González, secretari d'Acció Sindical de CCOO al sector de l'hostaleria i serveis, explica: "Ara per ara, no tenim informació del tipus de llocs de treball que hi haurà, estan en fase de candidatures i selecció, però sí que sabem que Amazon té una posició refractària davant l'acció sindical". Quan es va saber l'aposta d'Amazon per Catalunya, Joan Carles Gallego (CCOO) i Josep Maria Álvarez (UGT) van anunciar que es mantindrien "vigilants". Les seccions locals de la CGT al Baix Llobregat i el Vallès també estan "en guàrdia", tot i que encara no tenen informació sobre quines seran les condicions laborals. El sindicat llibertari sí que ha rebut queixes d'una altra empresa del sector del repartiment a domicili, es tracta de la britànica Deliveroo, especialitzada en menjar fresc, que a l'Estat espanyol treballa sota el paraigua de la societat mercantil Roofoods Spain SL. L'Agència Tributària, per la seva banda, si segueix els passos de la seva homòloga francesa, també s'haurà de fixar en els comptes d'Amazon. Segons dades del Registre Mercantil, l'any 2015, només va facturar 59 milions d'euros a l'Estat espanyol i, en conseqüència, va pagar uns 2,9 milions d'euros d'impostos. Segons l'experta del diari Expansión Miriam Prieto, la xifra no pot reflectir la veritable activitat de la botiga digital si tenim en compte que, a escala europea, l'empresa va ingressar 19.907 milions d'euros durant el mateix període.

Cada empleada d'Amazon substitueix divuit llibreteres

"Treballa dur, sigues feliç, fes història" és el lema general de l'empresa Amazon arreu del món. Els mànagers

repeteixen aquesta frase tots els dies a l'inici de cada torn de treball. L'empresa destina molts recursos a introduir aquestes idees entre la plantilla. A les plantes franceses, també fan servir les inicials ORDRE, conegudes com les cinc esses perquè, en japonès, les paraules ordenar, classificar, desempolsar, evidenciar i rigorositat incorporen la sonoritat 's' i, en francès, les inicials componen la paraula ordre. Amazon ha reciclat una antiga màxima ideada per l'automobilística japonesa Toyota. Extrema competitivitat, però ignorant l'adversari. "No ens plantejem la qüestió de què els passa als altres", són declaracions de Jeff Bezos a Le Nouvel Observateur el 24 de juny de 2011. Un estudi del sector llibreter gal determina que, per satisfer el mateix nombre de vendes que una treballadora d'Amazon, calen divuit llibreteres d'establiments tradicionals. Recentment, l'escriptor Jorge Carrión alertava en un article a la revista Jot Down: "La història de Jeff Bezos és la d'una llarga expropiació simbòlica. Va escollir la venda de llibres i no la d'aparells electrònics perquè hi va veure nínxol de mercat. Per a Amazon, no hi ha diferència entre la institució cultural i l'establiment alimentari i comercial".

** Article de Jesús Rodríguez publicat al número 430 de la revista Directa.*

<https://directa.cat/amazon-treballar-al-limit-per-entregar-al-minut/>